

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шани. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Реклама не зветься.

ПЕРЕДПЛАТА
М. сячко: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 250 ал., Німеччині 250 ал.,
Польщі 3 шк. фр., Чехо-
словаччині 20 к. к., Румунії 15
лей, Болгарії 250 ал., Австрії
150 ал. — Лінійні адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошен^я
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Конституційний контрпроект.

Львів, 8. березня 1929.

Польський парламентарно-демократичний табор (ППО, «Визволені» і Хлопське Стронництво) в боротьбі за устрій польської республіки вийшов з дотеперішньої резерви, не лише словно виступаючи проти безбистичного проекту зміни конституції, але й висуваючи свій власний. Зголошений в союзі в дні 4. п. м. конституційний контрпроект поміркованої лінії основно різниться від безбистичного проекту саме поширенням прав парламенту і забезпеченням громадянських прав населення, протиставляючи диктаторським намаганням табору марш. Пілсудського.

Контрпроект парламентарно-демократичного табору складається з 46 статей (артикулів). З дотеперішньої (березневої) конституції, що має 126 статей, проект незмінними залишає 81 ст., частинно змінює 39 ст., а зовсім усуває 6 ст., вводячи на їх місце нові.

З обсягу законодавчої влади найважливішою зміною є усунення сенату і зміцнення становища союму. Замість сенату вводиться кодифікаційна комісія, якої завданням перевіряти проекти законів під оглядом їх правового сформулювання перед остаточним ухваленням їх союмом. За президентом залишається право скликувати й замирати сесію союму та розпорожувати сойм, однак із тим обмеженням, що надзвичайна сесія не може бути замкнена перед вичерпанням порядку нарад або перед ухваленням 30 днів від дня її скликання. Право відкликати сесію не приходить президенту. Право відкликати сесію переходить до президента на маршала союму. Звичайна сесія повинна бути скликана у вересні. Колиб цього не зробив в означеному часі президент держави, то напрогнізі 7-ох днів скликати сойм може маршал. Після розпороження союму польські мандати не вистають аж до хвилі відкриття нововибраного парламенту. Основним речинцем виборів є перша неділя липня кожного року. У виборчій агітації не відно брати участі урядовцям державної адміністрації й духовникам в їх парохіях. Заборону кандидувати урядовцям в їх округах проект поширює й на суддів.

Соймовий регулямін має стати законом. Інтервенції не можуть бути конфісковані. Сойм має право покликати надзвичайні комісії для перевірки і розсліду поділів справ. Надзв. Комісії мають право розглядати всі державні акти й звільняти урядовців від присяги. Переступаєння бюджету має бути до 3-х днів оголошене в «Моніторі Польскім», після чого напрогнізі 8-х днів автоматично збирається сойм для розгляду причин переступаєння бюджету. Разуноків замкнення після перевірки їх Найв. Контр. Палатою, шорічово мається предлазати соймові до дня 1. жовтня, себ-то перед початком бюджетної дискусії. Президент Найв. Контр. Палати, іменованій през. держави впоміж 3-х кандидатів, предлазених соймом, має право безпосередньо повертати справу на судову дорогу на випадок відкриття зловживань. Право законодавчої ініціативи (крім союму й уряду) приходить ще Найв. Господарчій Палаті, Палаті Праці та горожанам держави, якщо ініціатори зберуть 100 тисяч підписів. Президент держави вибирає Найв. Зібрання, що складається з познйної кількості — в порівнянні зі соймом — електорів, вибраних на основі 5-типикметничного виборчого права.

Ухваленний соймом закон президент мусить оголошити напрогнізі 30-ти днів. Право видавати декрети після розпороження союму не приходить президенту. Сойм може позлати президенту закордонні повноваження більшістю 11/20 голосів у приваті поздовки загальної кількості послів. Однак апід декретування виключується справа зміни виборчої ординації, припинювання конституції й оголошення мобілізації.

Уряд є відповідальний перед парламентом. Внесення на неодовір урядові мусить мати 25 підписів. Це внесення може розглядати сойм після 8-ох днів у приваті поздовки всіх послів, хіба що проти уряду заявиться 3/5 парламенту. Про-

ект вдержує судейську незалежність і вичисляє випадки, коли суддя може бути перенесений.

В ділянці права власності проект передбачує приноворення форми власності до потреб держави й громадянства, вводячи контроль держави над продукцією, комунацією й виміною. В це ступеневе усуніщення аріліх до того ділянок продукції. Земельну власність (індивідуальну) обмежується до 60 га, а в підміських і промислових округах до 30 га. Замельну надлишку маєється повернути на поправу земельного устрою, при чому вивласнення може бути переведене без відшкодування.

Проект вводить свободу сумління для всіх мешканців. Ніхто не є обов'язаний виявляти своїх релігійних переконань. Держава й самоврядування не можуть бути обтяжені видатками на віроісповідні піли. Наука релігії в школах не є примусова, але може бути ведена на домагання батьків.

На «мішаних» територіях проект вводить територіальну автономію, яку має устійнити окремий закон.

Ось зміст оголошеного контрпроекту зміни конституції, який вводить:

- 1) рівновагу між законодавчою й виконавчою владою, усуваючи перестарілу інституцію сенату та нормуючи права союму й президента;
- 2) контроль й усуніщення аріліх до того ділянок продукції, обмежуючи право земельної власності (до 60 і 30 га) при приноворенні в деяких випадках принципу безвідшлатності;
- 3) посередній розділ церкви від держави і
- 4) конституційне призначення права територіальних «нап. меншостей» до територіальної автономії.

Без сумніву, проект зміни конституції парламентарно-демократичного табору є значним кроком вперед у порівнянні з обов'язуючою (теоретично) конституцією, а величезним скороченням у порівнянні з дійсністю й безбистичним проектом. Та в створених умовах він не має найменших виглядів, як і безбистичний проект, стати обов'язуючим основним законом. Проти нього стоїть абсолютізована вся суспільна й політична реакція. В істотних умовах він є тільки епізодичним причинком до польської урядової «симфонії» й записом до нових виборів.

Трагедія Жабча.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

«Глос Правди».

У польській варшавській пресі найшли події в Жабчу малий відгомін. Тільки один «Глос Правди» з 3. п. м. приніс обширний допис з Луцька, в якому крім тенденційного представлення подій підкреслене маркантино становище польських чинників до них. В тому дописі між іншим читаємо: «27. червня мин. року жабчальська церква перейшла фактично на доно унії. Дня 6. липня до села прибув уніятський священник Рудницький, а двацять днів пізніше, уніяти опанували всім церковним майном. Від тієї хвилі починається історія».

«Обставина, що прозедіти дістали від свящ. Рудницького 40 гектарів церковної землі в аренду, спричинила азізну несправу. Напружені відносини загрожували вибухом своєрідної релігійної війни. Зрезуміло, що таке положення стигнуло на себе увагу влади, бо боротьба двох клерів ставала на перешкоді для примирюючої політики влади».

«В осени 1928 р. прийшов дальший розвиток подій. Православні парохії з Жабча, Смикова і Козакової Долини, завдяки агітації клеру, відмовились від методів пасивного опору і виступили агресивно, заважаючи вночі з 13-го на 14. жовтня парохіальну церкву, де пробували, не виходячи, три доби. Цей, дай би Бог, «останній напад» на Волинні спричинив виміщення в справу волинського воеводи, який на прохання православного населення, в особах двох парохій, тамтешнього православного декана (благочинного) і пана Власовського (україн. радик.) рішив дня 15. жовтня запечатати церкву на час до вирішення

юридичної сторінки спору. Та на тому не кінець епопеї. По чотирьох місяцях відносного індеферентизму уніятів і православних до справи жабчальської парохії, нагло прийшло вирішення цього питання у виді аівання урядової печатки, з пстім заняття церкви православними. Сталося це дня 21. лютого ц. р. Парохіяни Жабча, при допомозі мешканців Смикова і Козакової Долини, забарикадувались у церкві в числі около 150 людей, і приступили до відправи Богослуження, яке відправляли без перерви, до черзі, ініціаторами заняття священниками Клаубоком, Сагайдаковським і Яновським. Уніятське населення не рсугнуло, що дало деяку гарантію спокою».

«Однак сам факт ушкодження печаток і опанування церкви не могли не спричинити реакції з боку влади. Тому то 23. лютого, коли виянилось, що «окупанти» церкви і безперервний богослуження не обіцяють скорого кінця, до села вилано великий відділ поліції в розпорядження старости луцького повіту, що був на місці. Однак нічого страшного не сталося, що бодай в мінімальній мірі моглоб зробити багатшим політичний репертуар «грангіволів» (Грангівол — це французький театрик жаклих пс. — Ред.). Поліція просто не пускала до церкви «нових мучеників за віру» і піваних. Хто бажав міг виходити з церкви на Божий світ, щоби подихати свіжим воздухом, і — вернутись до дому».

«Тому, що запаси поживи, принесені до церкви «окупантами», виходили, а також з уваги на присутність «поліційної бількани», найбільше «малодушні» почали виходити з добровільного псаону. Біля сто людей (разом з провідниками) витримали все таки до... нинішнього дня (т. е. до 1. березня. — Ред.). Мухи, голоду і холоду ніхто не терпів (?), бо луцький староста дозволив перебуваючим у релігійній екстазі фанатикам забезпечити себе свіжою водою, припасами і палком (в церкві влаштували піч?). Різночасно з розпорядження влади на місце приїхав лікар з санітарним персоналом для подання лікарської допомоги «обоженим», якщо такої буде треба». (Якщо замкнені в церкві мали воду, поживу і навіть опад, то пощо було спроваджувати лікаря? — Ред.).

«Сьогодні православні парохії добровільно (?) залишили церкву, яку знов опечатано з розпорядження старости. Хронікареві сіла згадати ще про одну, дуже характеристичну подробицю: не влажаючи на стан фанатичної екстази, що супроводила, як все, безперервні молиби в церкві роздавались оклики на честь Польщі і марш. Пілсудського. Ось і вся правда про події в Жабчу».

Починається цей допис таким вимовним вступом: «Літом 1928 р. населення Жабча, внаслідуючи стилем католицької пресової агенції, в своїй більшості навернулось (на «урядову унію» — Ред.). Притягаюча сила католицької організації, й сила й авторитет впливу на переконання більшої частини мешканців, розчарованих у діяльності православного клеру, історія унії доповнилась новою сторінкою, доказуючою, яби там не було, поважний успіх; католицизм опанував осередком парохії, що був у руках православія».

А кінчиться допис такими вимовними висновками: «Та все таки ті події сумні. Населення виявило свої глибокі моральні цінності: що почування призначення до своєї віри і до свого традиційного обряду для неї святе. Інакше важко булоб зрозуміти його вибачливість до агітації духовенства, нелюбленого населенням і часто ним зневаженного, духовенства, яке в цілій тілі драми відіграло роль підбурювачів; підпалюючих призирання вибуховий матеріал. Проступок знищення державних печаток і опанування церкви мабуть будуть прощені населенню. До відповідальності належить притягнути перш за все провідників із клеру: священників Клаубока, Сагайдаковського і Яновського. Вони повинні понести сувору кару, передбачену карним законодавством».

Ось як «вірно і безсторонно» представив справу «Глос Правди». Цей допис влада без сумніву точку поглядів волинських урядових чинників у цій справі та настрої волинської поліції. Тим він і цікавий для нас.

Російська „За Свободу“ про політ.

Орган російської еміграції в Польщі, варшавський російський щоденник „За Свободу“, став в обороні православних парохій Жабча в окремій статті з 27. лютого. Варте повернувся цей орган до тієї справи в 59. ч. з 4. березня, передруковуючи цитований нами в горі допис про жабчанські події з „Голосу Правди“ та доючи до нього коментарі. А в 60. ч. того щоденника стрічаємо передову статтю Д. В. Філософова, присвячену подіям у Жабчу. Він пише: „З уваги на те, що події у Жабчу применшувати не годиться, бо вони можуть бути багатими в наслідки, з уваги на те, що народна релігійна стихія проявляється на основі нових окремих ірраціональних законів, і накінцею з уваги на те, що подібні явища заразалися, треба віднести до трагедії церкви з великою увагою і незвичайно обережно. В інтересах усіх трьох зіткнутихся, в даному випадку, сторін лежить не тільки можливо безболісна ліквідація політ, але й прийняття серйозних профілактичних засобів, щоб вони знов не повторилися. Католицьким місіонарям цілковито не вказано розбуджувати проти себе таку нечистоту. — Для православної церкви недоцільний прояв такого фанатизму. — Для світської державної влади недоцільне загострення взаємин між двома церквами і таке різке порушення мирного сільського життя. — Приймаючи все це на увагу, мені здається, що перш за все побажано висвітлити фактичну сторінку справи і виразно вясувати ті обставини, в яких розвивалися події в Жабчу“. Далі Філософов конкретизує шість питань, від задоволення яких залежить щасливий вихід з положення. Деякі з тих питань мають чисто формальний характер. Та відповідь на інші могла б дійсно прояснити багато чого з того, що відноситься до заціплювання т. зв. урядової уні на наших північних землях.

Всього того, що сталося, Філософов у своїй статті ні не осуджує, ні не критикує. До справи відходить академічно, щоб не наразитися тим, від кого залежить у великій мірі доля його органу та російської еміграції.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Ендеція підносить голову.

Розбита в останніх виборах ендеція після втрати „Сл. Пол.“ — по суті не змінюючи „ніжє титла“ в своїй ідеологічній, головню україножерному світогляді — перейшла в безбистинний табір в розвинених прапорами, — звільня почнає підносити голову і реститувати свої впливи на „полуднево-східних кресах“. Одною з найбільших недотач львівської ендеції була відсутність свого власного органу. Та при допомозі „добрих людей“, а між ними й деяких українців, ашепюляки прийшли до свого щоденника у Львові.

Наші читачі певне адивуються і не повірять в це. Як не можливо, щоб який-небудь українське підготувало нову станцію для ашепюляків. А оляк не сумна дійсність.

ВОЛОДИМИР ВІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

V.

Грицько горів. Під попелом давніх спогадів тало ще жарке вугілля, яке тепер жарилося, підпалювалося. Писав до неї вірші, давні спомини вбирив у кришталеві образи, закопував у мелодійну пісню. Виписав усі давні спогади, що колись ранили душу і — адзавалося — вони зашмерли. Вмерло те іє життя, що ожило в містечку. Аж нині! Ожили давні спогади, розжарили пригаслі вугілля, спалахнуло новий вогонь.

Пі очі такі живі, палкі, запалювали в його душі нові пожежі. Пі слова доладали до його ушей, а потім якось так дивно стелилися усім його теплом, розпалюючи кожний його атом. Згадував урвз із нею давні, аські давні дрібнички і кожну дрібничку, кожний спогад малюю ніточкою аязали його з нею. Почував якусь благість і ніжність у своїй душі.

Коли прийшла ніч і обидва друзі йшли спати, запитав Стецько:

— Грицьку, коли ідемо?

— Яко? — запитав Грицько, як збуджений із сну.

— Тиж казав мені, що ідеш тільки розпрощатися, вона-ж усе дивилася на тебе згорю, вона...

— Друже мій! — відповів Грицько м'яким голосом, у якому звучало чуття з проханням —

В минулому році кілька львівських мішан, підготувалися до передбачуванних міських виборів, заснувало поганенький щоденник під назвою: „Львівський Кур'єр Поранни“ (незалежний денний сполучення). Здається, що він не виходив поза львівські рогаки, ведучи сухітничі життя — тимбальше, що сподівалися вибори до міської ради підтагалися в безконечність, і ще сьогодні ніхто не анав, коли вони відбудуться. В невеличкому гурті основників цього „незалежного“ органу найшовся між іншим один заможніший у крайнець, а саме власник переплетні Мик. Кривецький, мабуть кандидат до радницького крісла в ратуші. Редакцію цього мішанського органу повірено якомусь д-рові Зелінському.

З огляду на участь українців у видавничій спілці „Львівський Кур'єр Поранни“ постійно лишався в антиукраїножерному хвості львівської польської преси, що не могло йому дати бажаних успіхів серед польської публіки. Сухітничі животиїня цього органу завело його виваццв у борги, які досягнули значних сум. У скрутному положенні на виручку прийшли ашепюляки, купивши половину уділів цього щоденника за 70 тисяч зол. В судовому реєстрі як власник цієї половини в імені своїх однопартійців фігурує львівський ендецький посол д-р Перацький. А з ним в одному товаристві азідає п. Кривецький. Хто знає, або чує про „патріотичні“, настрої п. Кривецького в літах 1919—1922, той — беручи на увагу його метаморфозу — мусить прийти до переконання, що живемо в часі розвитку летунства й отруйних газів.

Очевидно, не в тому вся суть, що п. Кривецький видає з д-ром Перацьким і тов. спілкий орган у польській мові, а в тому, як він ставиться до українців. Візьміть до рук хочби останнє число (ч. 252 з 8. ч. м.) і читайте лише статті: „На маргінесі літнього проекту зміни конституції“, „Замах лівни на незалежність Польщі“, „ПНС у хвості національних меншостей“, а матимете виразну картину становища цього органу, видаваного між іншим й українцями, до українського народу.

В першій статті „Львівський Кур'єр Поранни“ лірично дорікає себстам, що вони поборжували (з часі виборів)

„найпівнічніший і безоглядно державний чинник, яким є все табор народовой. Крім того переконався він (Безп. Блюк), що з народовами можна боротися за принципи, але не вільно їх поборжувати як народівців під загрозю найбільшої державної школи, не вільно ніяким чином підтримувати (?) чи толерувати розвиток націоналізму серед розпачених (?) національних меншостей“.

А даліше нарікає цей орган на ПНС, немонто вона, не маючи підстави об'єднатися з комуністами „алягнула руку до національних меншостей, протидержавних, зрадницьких і злочинних політичній конюктурі — ультранационалістичних“.

Безп. Блюк копнув ендеків, себ-то тих, що „репрезентують а крові і кості елемент польськості, котрі своєю працею і кровю мучення за волю і незалежність Польщі підтримували

Польського Духа підчас неволі і тепер, коли прийшла потреба пісдали би свої орлята до окопів, складаючи все найдорожче на вівтарі сильної і все для інших толерантної (?) Польщі“.

Закидаючи теперішньому міністрові освіти д-рові Світальському (в статті „Замах лівни на незалежність Польщі“), переведення виборів проти ендеції, нарікає „Львівський Кур'єр Поранни“ на проєкт конституції польської лівни, який признає конституційне право територіальних нац. меншостей до терит. автономії, а це є ніщо інше, як

„дегалізація всіх протидержавних тенденцій, оплачуванн німцями й Большевією українсько-білорусько-литовсько-німських партій, себ-то не рішалося би прилученню тимчасом духовому, а в майбутності політичному Львова до Києва, Вильна до Ковна, Береста і Лупька (?) до Мінська, Катовиць і Торуня до Берліна“.

І в тому напрямку в безконечність.

І скажіть: чи не хитрий „русін“ п. М. Кривецький?

На парламентній арені.

За виконання земельної реформи.

В середу дня 6. ч. м. відбулося засідання комісії земельних реформ в приватності міністре земельних реформ д-ра Станевича. На денному порядку нарад була дискусія над аголошеним проєктом П.П.С. Пяста і Хлопського Строїництва в справі закона про виконання земельної реформи. З трьох аголошених проєктів — проєкти П.П.С. і Пяста (перший обширний і доволі радикальний, другий себто Пяста аначно менший і менше радикальний) йдуть шляхом коведіації обов'язуючого закона про виконання земельної реформи з 28 грудня 1925 і врозлять у цьому більш або менш зміни, наториць проєкт Хлоп. Строї. В азовім ноеім законом, дуже радикальним (проєкт переймає на власність держава всі обшари управної землі — без лісів — понад 60 гектарів за розмірно невеликим відшкодуванням і то найпівнічніше до року від дня оголошення закону) і для українського народу дуже небезпечним Комісія свого часу вибрала субкомісію для устанлення, котрий аі аголошених проєктів має бути основою комісійний нарад. Субкомісія цього не вирішила і за суботрат до дискусії на повній комісії азяла всі три проєкти, хоч проєкт Хлоп. Строї. йде в розріз з двома першими проєктами.

Референтом обрали пос. Максиміліана Маліновського (Визволене) і він 6. ч. м. на повному засіданні комісії предложив від себе новий астинний проєкт новелі, беручи за головну основу проєкт П.П.С., але в дечому засадничо від нього відбігає. По рефераті пос. Макс. Маліновського промовляли речити поодиноких соймових угрупувань, між ними і пос. д-р Степан Баран від Українського Клубу.

Пос. д-р Баран поставив передовсім формальний внесок на відочення дальшої дискусії в комісії над аголошеним проєктом і відіслання їх до субкомісії з тим, щоб вона поновно пе-

Стецько, — але тому саме ми завтра й відіздимо. Ти їхав розпрахатися...

— Азжє, друже, ти не говориш цього щиро...

— Ій Богу, що щиро, ти обіцяв погузувати...

— Дай мені спокій і своїми дурниціями! Одно й одно по сто разів плаге! Дай мені спокій!

— Кажу: завтра ідемо!

— Ідь собі до сто мортів, хочби й зараз!

Провалився ще й тепер! Тебе я не тримаю! А то зайді собі з таким! Щойно почав, ні, ще й не почав з нею говорити, а його вже напосіло! Ідь, ідь — таки зараз!

— Як так, то власне не поїду! — відповів Стецько. — А от подам тобі свої спостереження, як ниній спідок з боку. Ти захоханий по уха, але й вона не є тобі противна. Я сидів і підгадыв, ловив дрібнички, які все найбільш характеризують людину. Отже перше, що я бачив, було те, що Ксения тобі рада. Це бачив я з того, що — мене вона не бачила цілком. Коли була забавляла тебе тільки як гостя, булаб однаково відносилася й до мене — як до гостя. Та ні, вона потонула ася у споминках, що лучили її з тобою, забуваючи, що я сиджу з боку й підгадываю. О, як горіла тоді її очі! Мені й нід присягою годі булоб сказати певно, чи горіла більше: твої, чи її? В тих її очах я ачитав, що вона аже давно чекала тебе. Й очі шептали: „Дуренький ти, поете, пишеш поезії, а кохання — це кохання, ні поезії до того не треба, ні трагедії, списаних на папері. Кохання — це: кохати!“

— Що? Ти ачитав таке з її очей? — спитав Грицько жвано.

Але поки Стецько відповів, у тій хвилині застукав хтось у двері. Заа дверей показався роздигнений уже нап радник, вихида голову і, прикладаючи до рота палець, пошептав:

— Правда, це все ширі правда! — відповів

редискувала оголошені проекти і усталила їх головні провідні тези, що мають бути основою до дальших нарад на повній комісії. Її мотивування свого внеску д-р Баран підкреслює, що дальша дискусія в комісії над проектами, що в її соборі розійшлися і при відсутності усталення основних засад проєктованої земельної реформи є цілком безцільною блуканням по темній ночі і пустою стратою часу та супроти цього закликає, що не зазначає на рані становища Українського Коаубу до менторичної сторони оголошених проєктів. Після пос. д-ра Барана за-трап гасло мін. д-р Станевич, зазначаючи, що він не може виступити відповідальності за переведення в життя котрогобудь з оголошених проєктів, бо багато є там річей, що їх не буде можна виконати. Різночасно зазначив, що він приготував власну поведінку до закону про виконання земельної реформи з 28 грудня 1925 р. і готовий проєкт заохити в союмі найпильніше в половині травня п. р., супроти чого просив відложити наради в комісії над оголошеними вже проєктами аж до квітня, коли він урядовий проєкт оголосить у союмі. По думці п. м. міністра поставив пос. Пиварський (Б.В.) внесок відлучуючий дальшу дискусію аж до внесення в союмі урядового проєкту. Проти цього внеску заперечив пос. Клавинський (П.П.), автор проєкту П.П.С., а також пр. Маріян Малиновський, котрий поставив внос, щоби за основу до дальших комісійних нарад вжити виключно проєкт Хлопс. Стронніштва. При голосуванні перейшов найлазніше і дучий внесок Б.В., супроти чого відложено дальші наради комісії над справою закону про виконання земельної реформи аж до квітня, коли в травні п. р. після заяви міністра Станевича уряд вложити власний проєкт у союмі.

Перед Загальними Зборами Ревізійного Союзу.

Візьмемо і додатне в наші кооперативі.

(Стаття надіслана.)

Наша кооператива в останніх кількох роках розрослася буйно. — В ній виявилася енергія села. Село хоче жити.

До війни село було промережане всякими товариствами і установами. Повоєнний час перемінив село. — Воно стало під знаком відбудови. Вілла я повсюди літа випустили на світло для тисяч ліхтарів, які добувалися з неба. А діяльність ліхтарівських навуки виявилася в кооперативі. Шляком природно, що провід в кооперативі пошов у руки активних одиниць. А що активність може проявлятися в двох протилежних напрямках, не дивно, що поруч, часних, попадають там, де жаль, також люди, які шукають легкого заробітку і яким ідея кооперативу не лежить дуже на серці.

Перші роки були для кооперативу корисні. — бо в протиставленні з ліхварями, могли легко показати свою дорисну працю. Та з часом обставини змінилися. Стабілізація гроша ступила ліхварські, надто гострі пазури, а далі купці проти

грози кооперативу села повели наступ. — кредитом і конкуренцією. Наша кооператива остала на старих позиціях, а додатком відсутності на другий план ідеї.

Що було вчора живе, нині стало пригожим до музеїв. Крім природного протиння кооперативу постав новий і ще більше небезпечний. Він виліз у самі кооперативні. Се „манко“. — Всяк можна пояснити його повстання. Досить, що він живе, розростається і стає грішним. Операція його, це бути або не бути кооперативу. Дві головні причини його спричиняють: місцевий апарат і дорогий товар.

Спробуємо проаналізувати життя кооперативу.

Управа і Надз. Рада є великим, а тимчасим важким і неповоротним апаратом. Це доказує практика. На ділі весь тягар праці спадє на одного члена Управи. — книговодства і склепарі. Всі інші члени є значайно фігури, що творять статутне число. Чи серед такої „управи“ важко за аловживання? Життя її залежить виключно від доброї волі одиниці і обставин. Є випадки, що її найкращі наміри і зусилля остануть знівечені, якщо нападуться дві протилежні сили. До творчої праці у селі не знаходимо ще нині людей. Їх треба виховати. Само село їх не витворить. — Вікова неволя не дозволила нам творити. У односельчан важко витворити організаційний апарат, бо природжена м'якість і ширість не дозволяє їм бути безсторонними супроти своїх братів, і споріднених з ними. Шляком інакше буде, коли у виділі, чи раді засядуть різні та чужі собі люди.

Родова спорідненість села є на перешкоді активності. Державний апарат держиться лише чужим собі елементом. Це запанує „фамілія“, — там гаразд годі надіятись.

Кооператива вимагає праці для загалу, самопосвяти і відповідальності. — а село не може дати ні Управи ні Надз. Раді зі „своїх“ людей.

Друга причина, — це дорогий товар. Дорогий товар не вистимує конкуренції, а тимчасим аменшує винагороду службовиків. Посередництво мусить обмежитись до мінімуму. Крамниця кооперативу мусить побирати свій товар з гуртових складів, де ціна на яких п'ять відсотків вища. Повітові Союзи не здійснювали наші. Повітовий автономізм шляком не надається до здійснення цілої сітки кооперативу.

На „нині“ найкращою булаб система двоєстепенна: Центросоюз і районні кооперативи. Оскільки районної кооперативу повинен бути в природних центрах, де відбуваються ярмарки, де засереджені культурні осідки. Ними є всі міста, містечка і більші села, докруги яких осіли помешні села, де сходяться дороги. Район займав би 10—20 громад. Всі районні громади творилиб одну районну кооперативу. Управа кооперативу складалась би із представників від усіх кооперативних громад. В кооперативі мусив би бути службик-книговець і управитель складу. Обоє призначував би Ревізійний Союз, зглядно „Центросоюз“. Кооператива побиралаб товар просто зі складів Центросоюзу. У кожнім селі районна кооператива відкривалаб свої крамниці, —

для них доставлялаб товар і склепаря. Догляд на крамниці виконував би член Ради Надз. Ради. — а залого села. Замість адмініструвати 10 до 20 кооператив, малиб ми до діла з одною кооперативною. Всі члени теперішніх кооператив сталиб членами районної кооперативу. Нових членів залучувалаб кооператива через товарні авороти. Кожий покупець даста би книжку, на якій крамар вписував би закупку обовязково.

Якщо кооператива хоче стати на твердих основах, мусить пляново вести свою акцію. На мою думку плановування курсів Повітовими Союзами не кладе основ під витворення кадрів склепарів. На них попадають припадні склепарі, які звичайно по кількох місяцях кидають службу або їх викидають через манко.

Скільки то у нас беззахистної молоді? Спримуватиб їх до Народної Торговлі, більших кооператив, до наших купців, а тоді дісталиб ми справжніх склепарів. Коли склепар буде винагороджений як слід, тоді молоді самочинно кинуться до купецького ремесла. Час вже і нам скінчити з тим понижуючим використанням службовиків. Кооператива мусить стати тринкою, поважною інституцією, а не якимсь дрихлим, патріотичним вогником.

Розбудова нашого промислу не може знайти арозуміння в теперішніх управах кооперативу які є виразником виключності села.

Шляком інакше булоб у районних кооп., колиб там біля себе засіли чужі люди. Тоді булоб і більше арозуміння для загально-народних потреб, бо добро кооперативу стоялоб ширше, дальше від стіни села. Краше мати менше кооперативів добрих щодо якості ніж вдовольнитись самою кількістю.

Вол. Чолій

По широкому світі.

Боляк виїхав з Парижа до Женевы на сесію Ради Ліги Націй.

В Ірландії арештували 40 осіб як політично небезпечних.

Президент Чехословаччини Масарик поважно недужий.

Прімо де Рівера віддав під суд свого сестрінка за поширювання неправдивих звісток про теперішню владу; сестрінка засудили на 30.000 пезетів варті.

Латвійський посол у Москві передав радянському урядові акт ратифікації московського протоколу, який так само як пакт Кельдьяга ратифікований Латвією і СРСР увійшов у свою силу.

Египетський уряд видав закон, згідно з яким кожний, що намовляється студентів до участі в політичних маніфестаціях дістане 6 місяців в'язниці.

У Ковні помер основник союзу „шавалів" і їхній ідейний провідник Путвінскас.

У Таврогах на Литві закінчене слідство в справі протидержавної змови. Справу розбиратиме військовий суд; перед ним стане 120 осіб.

— Прошу гасити! У нас в 10 годині поліційний час!

— І в приватних домах? — запитав Стецько.

— У приватних ні, але порядний горожанин усе робить більше, як держава вимагає. Добраніч, панове!

— Добраніч, пане раднику!

Грицько почав придушено сміятися, та Стецько промовив:

— Грицьку, не смійся. Тисячка ацирів і тисячка такних, що роблять більше, як того держава вимагає, збудують нам державу!

VI.

Найближчого дня горів Грицько далі. Поет, що не знав середньої дороги, а обертався в крайностях... Писав революційні вірші, в яких взивав до бунту проти тирани і одночасно баяв, в яких малював життя королів. Симпатизував з усіми найлазішими партіями — одночасно з тим обожав філософа Ніше й кожну сильну одиницю і сам про це мрія, щоб стати сильною одиницею і своїми думками панувати над сірою юрбою...

Такий був і в любові.

Вчорашня ненависть перемінилася в палке кохання, при якому тратив своє „я“, — як до якого Бога до неї молячися.

Другого дня пан радник вийшов до бюро, мати поралася коло кухні, а Грицько сидів біля Ксені й читав свої вірші. Рукою підгортає своє довге волосся й читає, читає — очевида річ: тільки деякі свої вірші. Як цей сподобався? А цей? А можеб тут де що ще змінити? І в усі сподобався дуже й нічого не треба було в них змінити... Зрештою — чи вона це знала?

Стецько тинявся тимчасом від кутка в кут, переглянув уже всю бібліотеку пана радника, що не було так важко, бо в дома не було взагалі ніякої бібліотеки крім кількох позичених ще перед роками й не виданих книжок... Стецько пройшов уже всі стежки в городі і скучав. Колиж часом мати поклікала Ксеню до кухні, виходив Грицько до свого друга.

— Бідний ти!

— Чому я бідний?

— Ти сам...

— Водію бути сам, ніж...

— Ніж що?

— Ніж бути послідовним, як ти!

— Не маєш чого сердитися. Я спитав її нині рано, чого вона гнівалася на мене. Її здивувало моє питання й вона відповіла, що ніколи й не думала гніватися на мене. Це видно — і сам у себе вмовив. Я замовк і не міг із зворушення промовити й слова... А як вона любить цілти, живе разом з ними, знає історію кожної книжки... Цьому всьому винен я, що вмовив у себе її гнів. Але перепрошую, вона вже йде, я маю до неї кілька слів...

Грицько біг. Ходив, говорив, та одночасно з тим і відчував, що нині була вона не та, що вчора. Нині вже холодна, здержана, якби важко кожніське слово. Грицько догадувався, що у вечір вона мусіла довго розмовляти з матню. Вона мусіла все міркувати й розмірковувати. Вона мусіла важити й розважувати.

Так: Грицько любив її, писав до неї вірші, горячі і палкі, але такі самі вписував і до інших — це вона знала і це мусіло її боляти. Чогож писав до інших? А коли вже писав до інших, чого писав і до неї? Шлий світ читав його поезії. —

думала, — шлий світ і знає, що Грицько, поет, любив її — кинув... Шлий світ — це страшно!.. Про що того всього? Любить ширю — заручник і весілля, а не любить — дурні його вірші!.. Бути його жінкою — нічого не мала проти цього, але бути його „високим ідеалом“, до котрого він вписує тільки вірші — пев дурне!

Отак передумувала Ксеня вчора й нині — була здержана, обережна. Грицько відчував оцю її обережність. Відчував її прихильність до себе і її тепло, і його очі горіли й він був готов припасти до неї й цілувати її руки за одно ласкаве слово. Але вже по хвилі віяло холодом від неї. Вона була не така, як інші, що були ласі на його слова, яким міг без надуми плести всякі бакалєси й баяндри — ні, вона була інша, понад усі! Така поважна, неприступна, дорожить кожним словом. Такої недоступної він і хотів! Любив стрімкі гори, любив розбурхані хвилі, любив її опір.

Грицько відчував, що між ним і нею стоїть якась стіна й хотів її розбити. Хотів розв'язати те недовіря з її чола, прогнати неспокій, успокоїти її, запевнити, присягнути їй на все святе, все най-дорожче, що він у житті любив її одну. Про неї дорожче, що він своїм снім і мріям своїм, та тільки одну він снів своїм і мріяв своїм, та тільки часом, коли вона від нього відвернулася — він часом, коли вона від нього відвернулася до неї кохання, з глибокого жаля, з надмірного до неї кохання, з допалад у розпукі. Дивився тоді за іншими, дупопадав у розпукі, як вона, але дарма. Лише розмав, знайде таку, як вона, але дарма. Лише чарувався, бо другої такої немає на всьому світі. Її ось вертався знову до неї, з тим більшим до неї коханням, бо вже знав, що другої такої нема в цілому світі!

(Продовження буде)

Прокуратор Сивуляк підтримував у цілій основі акт обвинувачення і рішучо обстоював свої тези, чітко разміє гіпотези, що оба. Сивуляк є одним з учасників нападу на Почту. Твердив, що оба. Сивуляк перший увійшов до середньої біля і тероризував управительську касу. п. Густавовську. Зате оба. Шимозо був

Ч. 32.

утрачений у все і знав про цей напад на пошту. Тому-то прок. просить відповідної кари для обох обвинувачених.

Промови оборонців.

Оба оборонці збивали у своїх промовах тезах акте обвинувачення.

І так обор. д-р Ганкевич показував на основі свідчень відомих класичних свідків, урядовців пошти, що оба Скицький не був і не міг бути в середині бюра і тимчасово не брав безпосередньої участі в нападі. Зате він приїхав з оба Штокалово авто на вул. Снядецьких ч. 6 і тут залишився вже з цікавості на тих вулиці, сподіючись побачити свого товариша Орніца в товаристві гарних дівчат, а який мав вибратися на романтичну прогулянку за місто.

Зноваж обор. д-р Гаушкевич безміло-сердно збивав т. зв. позначки і адогали прокуратора, на основі яких прок. посадив бідного шофера на лаву обвинувачених, не даючи абсолютного ніякого доказу, щоб підтримати свої звинувачення.

Описля слайувало коротке резюме пред-сидки Антоновича, який також підтримував акт обвинувачення.

На тому розправу перервано до год. 3. пополуночі.

Присуд.

Евген Скицький та Іван Штокало засуджені по 4 роки тяжкої тюрми.

По одностайній нараді присяжних суддів вичитав їх провісник д-р Меузе, проф. унів., вердикт такого змісту:

I. Чи винен оба. Евген Скицький, що в дні 3. липня 1928 р. у Львові разом з іншими напасниками як співники грабунку зі зброєю в руці в цілях присвоєння собі готівки, яка є власністю державного скарбу і була в філії поштового уряду ч. 13, загрозивши урядовцям того поштового уряду, а саме М. Тустановським, К. Добростанським, В. Любінецьким, В. Ковальчуківим і П. Черевіському, допустивши насильства, після чого законно грабунку — 5 тал., 7 н.

II. Чи винен оба. Іван Штокало, що дня 3. липня 1928 р. був помічником у тому, що В. Орніц, В. Мисюк, Е. Казмарський та Ів. Плахти-на як співники грабунку 9 тал., а з також так як з пропуском снів, що Іван Штокало наперед порозумівся з товаришами, щоб допомогти їм в утічі.

III. Чи винен оба. Скицький, що дня 3. липня 1928 р. був помічником у тому, що... (далі як попереднє) 12 тал.

Описля прочитано через вердикт обом обвинуваченим. Після того прокур. каже покарати обох обвинувачених по думці §§ 5, 190, 192 і 194 к. з.

По десять хвилин нараді трибуналу пред-сидкою оголосив такий присуд:

Евгена Скицького і Івана Штокала засудже-но по думці §§ 5, 190, 192, 194 к. з. і 338 к. п. по 4 (чотири) роки тяжкої тюрми, загрозливою поштом і твердим ложем раз на місяць. До обох засудже-них припорядковано алагодження з §§ 46 а, б, ц. і 47 а, ц. к. з. а Іванові Штокалові також уагляднено як алагоджу обставину те, що він видав своїх співників поліції.

Оборонці внесли зажалення неважності іаза високого диміру кари.

Комітет у ч-рвн займеться менш. справою.

Дня 7. березня йшли далі розмови між деле-татами Ради Ліги над устійненням тексту резо-люції, яку на основі ухвали вчор. засідання мав асувати менш. референт Ради Алатці.

Рада Л. Н. прийняла на попол. засіданні без дискусії резолюцію справозадачі Алатці. В резо-люції м. і. сказано, що Рада Ліги поручає своєму справозадачцеві предложити собі на червневій се-сії свій внесень, якими алали Раду канадський та німецький делегати, при чому мають бути уа-гаджені уваги, які востаннє члени Ради в дис-кусії над агад внесли. Рада просить пред-ставників В. Британії і Еспанії, щоб допомогли справозадачцеві приготувати агад агад. Справозадачцеві і його товариші можуть приймати від урядів країн, які прийняли на себе постійний про охорону меншостей, всілякі уваги, які ці уряди скоїли би їм прислати. Також кожна держава, що належить до Ліги, може предложити свої у-ваги. Утворений так комітет 8-х може приймати інформації і приступати до таких консультацій, які вважатиме konieczними для виконання свого завдання. Рада, що радитиме як комітет, перша розгляне цей агад. Захля цього збереться Рада в відповідній часі і то перед речинням призначеним для наблиз. сесії Ради. Ген. секретар повідомить уряди держав, які прийняли постанову про охоро-ну меншостей, і уряди всіх держав, які наля-

жать до Ліги про теперіш. ухвалу, долавши до неї протокол засідання Ради Ліги з 6. березня 1929. Червнева сесія Ради Ліги відбудеться в Ма-дриді.

Після нападу на листаря.

Трамвайний кондуктор, Лев Гавлік, якого по-цілила куля підчас погоні за учасниками нападу на громадського листаря при вул. Горюльській, по-мер учора поноз. Куля поцілила Гавліка в ший пошине лівої лопатки. Гавлік мав 36 літ, осиро-тив жінку та двоє дітей. Донька помершого є сту-денткою університету.

Вчора устійняли лагнше збитого справни-ка нападу. Б це 25-літній Ярослав Любович сту-дент IV. року прав. Він жив із своїм братом, сту-дентом медицини при вул. Пятів ч. 10.

В кімнаті молодої жінки, де виконано напад на листаря Кохановського, найшли 25 денг. па-прики, якщо хотіли засипати очі листареві.

Справники нападу хотіли, мабуть, звязати листаря. Коли Любович сягнув у кишеню за шнуром і тоді пустив листареві горло, листар став кричати рятунку, схопив крісло та вибив вікно. Крик листаря абагентами напасників. Любович утік дверми локаторки, двома кімнатами до ку-хні, потрутив Майблємову і вибіг на схоли. Лю-каторка, студентка вибігла без капелюха й кри-чала: „Ванити!“ За нею побіг Мицук. У дверях листаря він до листаря, але не відійшов. Листар, хоч кров із ран на голові заливала йому очі біг за Мицуком і схопив його за полу плаща. Вітка-ючи тягнув його по схолах, вінці вивався ли-стареві. Тоді вертав локатор тої каміниці Яхи-мецький. Він поспішив на поміч листареві, вля-рив утікаючого налицею по голові. Оусія Май-блємові Гамерлінг, як почув крики, також пу-стився в погоню аж до антики Лазовського. До погоні прилучилися прохози та поліція Панке-вич і Бобак. Гамерлінг і поліція Ляхович при-держали Мицука. Віткаючого Любовича адога-няли далі поліція та кондуктор Гавлік. Любович скрився у брамі при пл. Вільчевського 3, а що там не було переходу, подався назад. У цій хвилі придержан його Гавлік. Любович моментально вистріляв до Гавліка, перескочив раненого, уті-кав на вул. Шептицьких і стріляв до тих, що адо-гоняли його. Один вистріл аранив пол. Бобак в ногу. Любович, пострілений пол. Панкевичем, утік у браму дому при вул. Шептицьких 41. Там перескочив балюстраду, перебіг круті каміні сходи і два довгі сугер. коридори до магла. Там упав і помер наслітком ви. упину крові. Дверник каміниці Дикий, як побачив умиряючого, поспі-шив йому з помічю. Зараз прийшли поліція та ствердали вже смерть Любовича. В кишені його, крім шнурка, найшли програму концерту Любки Колесси, а біля нього зємали два бравінгги. В саїстві устійнали, що Любович вистріляв 12 ра-лів до погоні і Мицук живий.

Арептований Мицук спочатку не хотів ні-чого зізнати. По довшій надумі сказав, що напад уагнували на приказ УВО, а гроші, коли вля-лося було забрати, були би пішли на політ. ви-анів. Мицук сказав, що не знав Любовича ні мо-лодої жінки, яка втекла. Дістав лише приказ пі-ти до її мешкання та сказати клич „сервує Юа-на“, на не мав дістати відповіль: „Ойай Олек“.

Уперше зійшовся з ними в суботу 2. березня. На-пад мали виконати у вівторок. Та їх завила від-лага і адержалися в останній хвилі. Щойно на другий день ринилися на напад. Здається, що на-пасники не знали, скільки грошей мав листар Кохановський, бо у дні нападу мав він при собі на половину менше, ніж звичайно.

Молодої жінки, співнички нападу, поліція шукає. Полю Бронфман, який викрали унів легі-тимацію, а якою послугувалася агад. співничка нападу, вивали до сїлі, вивали, до її сконфронту-вали з листарем. Устійнали, що вона не має ні-чого спільного з тамтою жінкою, до якої лист. Кохановський приносив гроші. Її оставили на во-

Повідомляємо отсик всіх інтересованих, що ін-женер Іван Литвиненко, бувший директор П. С. К. в Кадузі і Додні не є заступником ншого Товари-ства (як такий не має права перебірати внесків та інвасувати гроші для Товариства).

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечєнь на життя і пенсії у Львові.

1583 1—2

лі. Бронфманівна, дочка рос. емігранта. Її брат є студ. університету в Празі. Устійнали, що співничка нападу налявала гроші під фальши-вою адресою свого мешкання, а саме ул. Пенар-ська. Поліція перевела ревізію в домі Мицукі-ного батька в Синевадську, але лічого підозрілого не найшла.

Батько Мицука приїхав до Львова та аго-лосився у поліції, щоб йому дозволили бачити-ся зі сином.

Студ. Мицук скінчить 9. квітня двадцять рік життя. Батько Мицука багатий господар, має 60 морг. поля, дім і госп. будинки в Синевадську. За удержання сина платив 120 зол. місячно.

Відповідь мін. Складковсько-го на українс. інтерпеляцію.

Засідання сенату 7. березня було присвячене бюлж. дискусії. Підчас дис. мін. Складковський говорив про дисп. фонд, потрібний на побориван-ня з ворогів держави: комуністів, шпівонів і УВО. Коли хто відмовляв державі пнт фондів, не лає й боронитися. У Львові щойно напали на держ. прапівонника. З приводу батятинських політ аго-лошено такі промови, що з них можна би робити висновки, що нал кожним польським торожани-ном читає озброєний поліцай, який може його кожної хвилі застріляти. Міністрові відмовляють дисп. фонду. Про фонд цей відомо, що аде на бо-ротьбу проти комунізму й організації, які ді-стають гроші з аакорлону, як УВО, та на побо-ривання шпівонів. Боротьба за цілість держави аде не лише в соїмі. І там на терені пле боротьба і то дослісно, а не державно. В тїсасій хвилі може адути нові суми на знищення цілости держави.

НОВИНКИ

— Зима затягається. Хто як хто, а метеорольо-ги втрачали за останні дні всякий терпець. Од-ночасно і наше довіря до їхньої науки. Від кіль-кох днів адемо на відлігу, а тимчасом мороз і сніг відлівають нас, немов би вони нічого не знали про те, що ми пишемо про температуру. У дні, коли мало потепліти і сніг повинен був танути — 6-го ц. м. — вранні було 12,6 ст. Цель-сія, а в 1-ій годині 5 степ. Пополудне падав справжній сніг, а 7-го вранні температура була нуль. Чи буде до вечора знову сніг, мороз чи дощ? — досі з нас ніхто не знає.

— Проти підвизки комірного. Дня 17-го ц. м. відбудуться по містах усієї Польщі масові протестайні віча населення проти урядового про-екту, щоб підвизити дотеперішнє комірне. Ре-золюції цих віч підуть до сойму та до членів уряду. Міська прибічна рада у Львові радитиме над своїм становищем до згаданого проекту дня 9-го ц. м.

— Доплата до громадського податку. Львів-ський марістрат подлає до відома, що згідно зі законом побиратиме і цього року 50 проц. до-плати до громадського податку від люксових перевозових предметів.

— У Відні інакше. Міська рада Відня перевела неабияку трансакцію. При допоміж 8 банків вона закупила ґрунти на півчерта міліона шилінгів, а тим, щоб вибудувати 10.000 нових помешкань для 50.000 осіб. Крім цього утворити вона зовсім нову ділянку зі сладами над Дунаєм.

— Лікар засуджений на іспити. У краківській окружній суді скінчилися розправа проти двох лікарів д-ра Свежавського і д-ра Гогульського, що мали на совісті смерть своєї пацієнтки. Знав-

ЧОМУ КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА РОДИНА ПОВИННА ПЕРЕПЛАЧУВАТИ „ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС“?

- 1) Бо не часопис дуже добрий, а притім і дешевий.
- 2) Бо його зміст — дуже в жорродний, цікавий і приступний для кожного читача.
- 3) Бо він має не тільки добрий зміст, але і багатий добрий, цікавий ілюстрацій.
- 4) Бо він дає читачеві науку, практичні поради і розраду, аге пільє себе.
- 5) Бо він пролагує у своїх статтях ідею кооперативу, аде український наріз до кращого майбутнього.
- 6) Бо він підносить читача понад журу нашого будня, додає йому сил до життєвої боротьби.
- 7) Бо він містить у кожному числі — опулярно наукові, ілюстровані статті на загально освітні теми і піддає нагляд — нікче також ґагоному письменству, гуморові і т. п.
- 8) Бо він є опулярним, ілюстрованим тижневиком для кооперованої української ро-дини, є органом Реаліі (ного) Союзу Українських Кооператив, отже кожний член кожної коо-перативної і кожний, хто сприяє українській кооперативній, повинен бути його передплатником.

ПЕРЕДПЛАТА ВНОСИТЬ: квартално 3— зол. в краю агад з поштовою пересилкою, півр чно 6— „ річно 12— „

Для всіх заграничних країн річно 2 ам. дол. або їх рівновартість в іншій валюті. Одно число коштує 25 гр. (поділяне: 50 гр.).

Адреса: „Господарсько-Кооперативний Часопис“ Львів, вул. Словацького ч. 14.

